

PROTOCOL ECHTSCHIEDING, KIND EN SCHOOL

HANDLEIDING BIJ STAPPENPLAN: 'OUDERS KONDIGEN EEN SCHEIDING AAN, WAT NU?'

INHOUDSOPGAVE

Stappenplan.....	3
Inleiding.....	4
De kennis van de situatie inventariseren	5
Stap 1: Verdiepen in de betekenis & gevolgen	5
Stap 2: Breng actuele gezinssituatie in kaart & Stap 3: Breng eventuele problemen van het kind in kaart. .	7
Stap 4: Ondersteuning op individueel- en klasniveau?	7
De behoeftes van het kind inventariseren	8
Stap 5: Houd een gesprek met het kind	8
Stap 6: Onderwerp onder de aandacht brengen.....	9
Stap 7: Kind ondersteunen waar nodig	9
Stap 8: Blijven observeren	9
Wat als de leerkracht het niet meer weet?	9
Stap 1: Schakel de intern begeleider in	9
Literatuur	10
Bijlage 1 Vragenlijst naar aanleiding van de scheidingsmelding	11
Bijlage 2 Risicomodel echtscheiding.....	15
Bijlage 3 Groepsinventarisatie echtscheiding	18
Bijlage 4 Rapport voor de leraar	19

Dit protocol en bijbehorend stappenplan is ontworpen door Annefleur Nijland, dit ontwerp is voortgekomen uit een afstudeeronderzoek.

Ouders kondigen een scheiding aan, wat nu?

1 ← Kennis van de situatie inventariseren.

Verdiep je in de betekenis en mogelijke gevolgen
Zie handleiding blz. 4

2

Breng actuele gezinssituatie in kaart
Zie handleiding blz. 6

Stap 2 & 3 → i.c.m. gesprek met ouders

3

Breng eventuele problemen kind in kaart
Zie handleiding blz. 6

4

Wat kan je doen op individueel- & klasniveau
Zie handleiding blz. 6

5

Voer een gesprekje met het kind
Zie handleiding blz. 7

7

Kind ondersteunen waar nodig
Zie handleiding blz. 8

← Behoeftes van het kind inventariseren.
: Zie stap 5
:
8

Kind blijven observeren
Zie handleiding blz. 8

6

Onderwerp onder de aandacht brengen
Zie handleiding blz. 7

Wat als je het als leerkracht niet meer weet?

Schakel de intern begeleider in
Zie handleiding blz. 8

Afhankelijk van dergelijke problemen:

Stichting KIES adviseren
Zie handleiding blz. 8

Doorverwijzen externe instanties
Zie handleiding blz. 8

Ouders kondigen een scheiding aan, wat nu?

In dit protocol vindt u de benodigde informatie die bij het stappenplan 'Ouders kondigen een scheiding aan, wat nu?' Als leerkracht is het van belang dat u op de hoogte bent van de situatie per leerling wat scheidingen betreft. Dit protocol helpt u via een concreet stappenplan om de situatie goed in kaart te brengen en de leerling optimaal te kunnen ondersteunen. Ook bevat dit protocol een literatuurlijst voor extra informatie voor de leerkracht.

Het stappenplan (en dus ook dit protocol) is opgedeeld in 3 gedeeltes:

1. De kennis van de situatie inventariseren
2. De behoeftes van het kind inventariseren
3. Wat als je het als leerkracht niet meer weet?

STAP 1: VERDIEPEN IN DE BETEKENIS & GEVOLGEN

Wat is een scheiding?

Een scheiding is de beëindiging van een relatie tussen twee samenlevende partners. Van echtscheiding wordt alleen gesproken wanneer er sprake is van een ontbinding van een huwelijk.

Wat is een vechtscheiding?

Een vechtscheiding is een ouderlijke scheiding waarbij de ouders ernstige conflicten hebben en waarbij het kind wordt ingezet in de onderlinge strijd tegen elkaar.

Getallen

Onderzoek toont aan dat er jaarlijks ongeveer 70.000 scheidingen waar minderjarige kinderen in het spel zijn. Circa 20% van die scheidingen mondt uit in een vechtscheiding.

Wat zijn de gevolgen van een scheiding?

Veel voorkomende negatieve gevolgen op een kind van een scheiding op korte termijn:

- Externaliserende problemen (Naar buiten, op anderen gerichte gedragsproblemen zoals ongehoorzaamheid, agressiviteit, vernielzucht, driftbuien)
- Internaliserende problemen (Naar binnen gerichte gedragsproblematiek zoals faalangst, gesloten of gedragsproblemen teruggetrokken leefwijze, eenzaamheid, laag zelfbeeld)
- Problemen in vriendschapsrelaties
- Zwakkere band met ouders
- Problemen op school; lagere cijfers, concentratieproblemen en spanningen in contacten met andere kinderen.

Naast korte termijngevolgen zijn er ook lange termijngevolgen bekend over kinderen die te maken hebben met een echtscheiding. De belangrijkste langetermijngevolgen zijn:

- een lager eindniveau van de opleiding
- minder inkomen
- een groter risico op depressie
- inclusief een groter beroep op de hulpverlening
- een zwakkere band met de ouders
- een groter eigen scheidingsrisico

Gevolgen van een scheiding op een kind in verschillende leeftijdscategorieën:

Een kleuter van de leeftijd 4-6 jaar:

- Legt de schuld van de scheiding bij zichzelf.
- Interpreteert het vertrek van ouder als persoonlijke afwijzing.
- Boosheid wordt elders geuit.
- Is bang om andere ouder ook te verliezen.
- Vertoont regressieverschijnselen (bijvoorbeeld bedplassen of angst voor monsters).
- Valt vooral terug op fantasie en magisch denken.
- Heeft veel vragen over de toekomst.

Een kind van de leeftijd 6-9:

- Maakt zich zorgen om de ouder(s), gaat ouder tevreden stellen en zich aanpassen.
- Voelt identificatie met de ouder die het meest slachtoffer van de situatie is.
- Heeft risico op parentificatie 'De gezinsomstandigheden waarin van de kant van de ouders het kind verantwoordelijk wordt gemaakt voor het welbevinden van de ouders' (Rilke)
- Heeft een groter risico op slechte schoolprestaties.
- Moet misschien van verhuizen en van school wisselen.
- Moet mogelijk stoppen met deelname aan clubs of hobby's door financiële teruggang gezin.

Een kind van de leeftijd 9-12:

- Zoekt compensatie buiten het gezin.
- Heeft verdriet en onbegrip omdat het ziet dat andere gezinnen nog wel intact zijn.
- Voelt zich in de steek gelaten door ouder(s).
- Kan scheiding wel begrijpen, maar nog niet verwerken.
- Ontwikkelt coping mechanismen ('Coping is hoe men omgaat met stress om de gevolgen van stress te verminderen om emotioneel overeind te blijven' (Encyclo, 2016)).
- Verliest in geval van verhuizing vaste vriendjes.
- Moet mogelijk stoppen met deelname aan clubs of hobby's door financiële teruggang gezin.

Kinderen kunnen naast deze gevolgen ook te maken krijgen met een loyaliteitsconflict of PAS.

Loyaliteitsconflict: Wanneer kinderen het gevoel hebben dat ze moeten kiezen tussen hun ouders of een voorkeur moeten uitspreken, ontstaat er een innerlijk conflict.

PAS (Parental Alienation Syndroom): het kind-ouderverstotingssyndroom. Er is sprake van PAS als een kind openlijk en voortdurend onredelijk negatieve gevoelens en opvattingen over een ouder uit. Deze gevoelens staan niet in verhouding tot de feitelijke ervaringen van het kind met die ouder.

Voor de juridische gevolgen van een scheiding waar een leerkracht rekening mee moet houden zoals omgangregeling van de ouders en informatieplicht verwijs ik u naar http://bijeengevoegen.nl/files/Veiligheidsprotocollen/7_GEDRAGSCODE_OUDERLIJK_GEZAG_EN_OMGANG_2014.pdf.

Voor meer informatie over scheidingen en de invloed op kinderen verwijs ik naar de literatuurlijst aan het einde van dit protocol.

Stap 2 & 3 zijn in combinatie met een gesprek met de ouders

STAP 2: BRENG ACTUELE GEZINSSITUATIE IN KAART & STAP 3: BRENG EVENTUELE PROBLEMEN VAN HET KIND IN KAART.

Inventariseer voordat er een gesprek plaatsvindt met de ouders wat ze wel en niet kwijt willen over de scheiding. Het is wel het privéleven van de ouders en ze zijn niet verplicht om te vermelden hoe het er thuis aan toe gaat.

Wanneer de ouders worden uitgenodigd voor een gesprek, kunnen de volgende onderwerpen worden behandeld:

- Echtscheidingsprocedure
- Scheidingsmelding aan het kind
- Omgaan met emoties
- Zorgplan of omgangsregeling
- Veranderingen
- Omgang van ouders met elkaar
- Relaties van de ouders met het kind
- Overdracht
- Welbevinden van het kind
- Situatie op school
- Leerprestaties van het kind

Probeer tijdens het gesprek een goed beeld te krijgen van de situatie en het welbevinden van het kind.

Gebruik voor *stap 2* de 'vragenlijst naar aanleiding van scheidingsmelding' van Van der Pluijm & Grevelt (2013) om de huidige situatie duidelijk in kaart te brengen (zie bijlage 1).

Gebruik voor *stap 3* het '*risico model echtscheiding*' van Van der Pluijm & Grevelt (2013) om een zo duidelijk mogelijk beeld van het welbevinden van het kind te krijgen (zie bijlage 2).

Probeer beide lijsten tijdens het gesprek met de ouders in te vullen, zodat de lijsten zo volledig mogelijk ingevuld kunnen worden en de leerkracht zoveel mogelijk informatie over het kind heeft.

STAP 4: ONDERSTEUNING OP INDIVIDUEEL- EN KLASNIVEAU

Inventariseer hoeveel kinderen in jou klas gescheiden ouders hebben door middel van het formulier 'groepsinventarisatie echtscheiding' van Van der Pluim & Grevelt (2013). Op deze manier is het duidelijk wie te maken heeft met gescheiden ouders en er wordt overzichtelijk vermeld in het kort wat de belangrijkste informatie is. Houd dit formulier up to date zodat er geen verouderde en niet-relevante informatie in staat.

Individueel niveau

Zorg voor een goede band met het desbetreffende kind zodat hij/zij zich veilig voelt bij de leerkracht en zich durft te uiten. Niet alle kinderen durven zich gemakkelijk open te stellen tijdens een gesprek, zorg dan voor andere manieren waarmee het kind zijn/haar gevoelens kan uiten:

- Teken
- Liedje of gedicht schrijven
- Gevoelskaarten

Dit is natuurlijk per kind heel verschillend. Het is belangrijk dat de leerkracht weet wat de behoeftes zijn van het kind (zie stap 5). Ook de leeftijd van een kind speelt hierbij natuurlijk een grote rol.

Klasniveau

Maak het onderwerp bespreekbaar in de klas. Zorg dat het geen taboe wordt, maar een heel normaal verschijnsel. Het gebeurt namelijk steeds vaker dat ouders uit elkaar gaan. Een aantal punten waar een leerkracht rekening mee moet houden als het thema 'scheiding' ter sprake komt:

- Creëer een open klasklimaat
- Organiseer klasgesprekjes
- Voorzie in de klasbibliotheek boekjes over scheiding en nieuwe gezinsvormen (zie literatuurlijst voor extra informatie).
- Houd rekening met complexiteit van gezinsrelaties bij feestdagen en het maken van cadeautjes.
- Ontwikkel lessen over relaties en emoties.
- Geef extra tijd om rapporten in te kijken, zodat vader en moeder het rapport kunnen zien.

Ten slotte kan de leerkracht zichzelf nog checken met het rapport voor de docent van Villa Pinedo (2015), zie bijlage 4. *Zie literatuurlijst voor extra informatie.*

DE BEHOEFTE VAN HET KIND INVENTARISEREN

STAP 5: HOUD EEN GESPREK MET HET KIND

Ten eerste is het heel belangrijk dat voordat er een gesprek met het kind plaatsvindt er heel goed wordt gekeken naar de behoeftes van het kind. Het kan namelijk zijn dat een kind geen behoefte heeft aan een diepgaand gesprek over zijn/haar thuissituatie. Een kort gesprek met de vraag: 'hoe gaat het met je?' kan voor sommige kinderen voldoende zijn. Zolang een leerling maar het gevoel heeft dat hij/zij gehoord wordt en eventueel zijn/haar verhaal kwijt kan.

Houdt rekening met de volgende punten wanneer er een gesprek plaatsvindt met het kind:

- Luister met open geest en onbevooroordeeld.
- Respecteer de loyaliteit van kinderen naar beide ouders. Kies geen partij.
- Toon medeleven, maar geen medelijden. Een kind is niet gebaat bij een slachtofferpositie.
- Ga niet mee in herenigingsfantasieën van kinderen.
- Ga samen met het kind op zoek naar manieren om beter met de situatie om te gaan.

Zorg dat er door het gesprekje duidelijkheid komt over de behoeftes van het kind. Zo wordt het duidelijk op wat voor manier het kind kan worden geholpen. Elk kind is anders en heeft verschillende behoeftes. Ook door middel van het gesprek met de ouders kan er worden geïnventariseerd wat de behoeftes van het kind zijn. Gebruik hierbij bijlage 1 & 2 weer. Doordat er eerst een gesprekje met de ouders heeft plaatsgevonden, is het makkelijker om gerichtere vragen stellen aan het kind.

Zie literatuurlijst voor extra informatie

STAP 6: ONDERWERP ONDER DE AANDACHT BRENGEN

Ga heel zorgvuldig om met deze stap. Bespreek goed met het kind waar hij/zij behoefte aan heeft. Misschien is het voor het kind voldoende om kort aan te geven in de klas in welke situatie het kind zich bevindt. Maar het zou natuurlijk ook goed kunnen dat het kind het wel prettig vindt om het onderwerp uitgebreid te behandelen.

Er zijn verschillende manieren waarop het onderwerp op een geschikte manier onder de aandacht kan worden gebracht. Zie *Stap 4: klasniveau* voor enkele ideeën.

STAP 7: KIND ONDERSTEUNEN WAAR NODIG

Tijdens het gesprek met het kind, ouders en observaties is duidelijk geworden waar en hoe het kind ondersteunt kan worden. Zie *stap 4: individueel niveau* voor enkele ideeën.

STAP 8: BLIJVEN OBSERVEREN

Houdt het kind altijd even extra in de gaten. Het zou natuurlijk goed kunnen dat een kind pas later last krijgt van een scheiding. Ook de situatie kan veranderen, een van de ouders krijgt bijvoorbeeld een nieuwe partner. Blijf dus ook in gesprek met de ouders, zodat de school goed op de hoogte blijft van de huidige situatie.

Wanneer er wordt opgemerkt dat het toch niet helemaal lekker gaat, is het belangrijk dat er weer een gesprek met het kind plaatsvindt om samen naar een oplossing te zoeken.

WAT ALS DE LEERKRACHT HET NIET MEER WEET?

STAP 1: SCHAKEL DE INTERN BEGELEIDER IN

Het is bij de intern begeleider bekend dat de ouders van het kind in scheiding liggen. In eerste instantie ligt de zorg hiervan bij de leerkracht. Maar het zou natuurlijk goed kunnen dat de leerling problemen vertoont die de leerkracht niet op kan lossen. Dan is het zaak dat de leerkracht de intern begeleider in schakelt.

De intern begeleider probeert in samenwerking met de leerkracht om de leerling te helpen. Maar wanneer dit ook niet genoeg effect heeft, kan de intern begeleider instanties van buitenaf inschakelen. Dit gaat natuurlijk altijd in goed overleg met de ouders!

De intern begeleider kan er bijvoorbeeld voor kiezen om KIES te adviseren. Een programma dat kinderen helpt die moeite hebben met een scheiding. Wanneer een kind dusdanig ernstige problemen vertoont kan ook CJG (Centrum Jeugd & Gezin) worden ingeschakeld.

Extra informatie voor de leerkracht

- Spruijt, E. & Kormos, H. (2014). Handboek scheiden en de kinderen; Voor de beroepskracht die met scheidingskinderen te maken heeft. Haarlem: Bohn Stafleu van Loghum.
- Wiewauters, C. & Van Eyken, M. (2014). Een week mama een week papa?; Wat kinderen bij een scheiding echt nodig hebben. Tiel: Lannoo
- Stichting Villa Pinedo (2015) *Oproep aan alle docenten*. [Video File]. Geraadpleegd op 30 november 2016, van <https://www.youtube.com/watch?v=dtstwSYGu44>
- Van der Pluijm, A. & Grevelt, M. (2013). School en Echtscheiding; Alledaagse begeleiding binnen een schoolbreed beleid. Amsterdam: SWP
- Pinedo, M. & Vollinga, P. (2013) *Aan alle gescheiden ouders; Leer kijken door de ogen van je kind*. Utrecht: Bruna Uitgevers

Ondersteunende boekjes voor de leerling

- Geraets, A. (zd) Home > Uit elkaar > kinderen > literatuurlijst. Geraadpleegd op 30 november 2016, van http://www.hetbesteuitelkaar.be/kinderen_literatuurlijst.php?type=K

Op bovenstaande website worden allerlei boekjes getoond, per leeftijd, die gaan over scheiding.

BIJLAGE 1 VRAGENLIJST NAAR AANLEIDING VAN DE SCHEIDINGSMELDING

Deze vragenlijst is ingevuld door:

De moeder/vader van:

CORRESPONDENTIE/PERSOONLIJKE GEGEVENS

KIND	
Naam leerling	
Groep leerling	
MOEDER (indien gewijzigd)	
Achternaam moeder	
Voornaam moeder	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoon/mobiel	
E-mail	
VADER (indien gewijzigd)	
Achternaam vader	
Voornaam vader	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoon/mobiel	
e-mail	

SITUATIE VOOR DE SCHEIDING

De ouders waren voor de scheiding/decohabitatie/ontbinding: a. Getrouwd

- b. Geregistreerd partner
- c. Samenwonend
- d. Anders, namelijk ...

ECHTSCHIEDINGSPROCEDURE

De echtscheidingsprocedure is verlopen op:

- a. Eenzijdig verzoek (convenant/ouderschapsplan)
- b. Gemeenschappelijk verzoek advocaat/bemiddelaar (convenant/ouderschapsplan)
- c. Gemeenschappelijk verzoek (psycholoog-)mediator (convenant/ouderschapsplan)

GEZAG NA DE SCHEIDING

De gezagsituatie is als volgt geregeld: a. Beide ouders hebben het gezag.

- b. Alleen de moeder heeft het gezag.
- c. Alleen de vader heeft het gezag.
- d. Anders, namelijk ...

VERBLIJFPLAATS KIND

De gewone verblijfplaats van het kind volgens de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) is bij: a. Moeder

- b. Vader
- c. Anders, namelijk ...
- d. Adresgegevens:

ZORG- OF OMGANGSREGELING

Is er sprake van een zorg- of omgangsregeling van het kind met de ouder bij wie het kind niet staat ingeschreven in de GBA?

- a. Ja
- b. Nee

U geeft als ouders uitvoering aan de onderstaande zorg- of omgangsregeling:

Oneven week	Voor school	Middag	Na school
Maandag	Moe/Va/BSO/Anders		
Dinsdag			
Woensdag			
Donderdag			
Vrijdag			
Even week	Voor school	Middag	Na school
Maandag			
Dinsdag			
Woensdag			
Donderdag			
Vrijdag			

Heeft de rechter een van de ouders het recht op omgang met het kind ontzegd? a. Nee

b. Ja, namelijk de moeder

c. Ja, namelijk de vader Eventuele toelichting:

INFORMATIEVERSTREKKING

Heeft de rechter een van de ouders het recht op informatie betreffende het kind ontzegd?

a. Nee

b. Ja, namelijk de moeder

c. Ja, namelijk de vader Eventuele toelichting:

GESPREKKEN OP SCHOOL

Gesprekken over de schoolontwikkeling van uw kind zullen in principe met beide ouders plaatsvinden. U zult daarvoor gezamenlijk worden uitgenodigd. Als u liever afzonderlijke gesprekken wilt, dus zonder de andere ouder erbij, dan kunt u dat hieronder aangeven.

BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Als er bijzondere omstandigheden zijn waarvan de school volgens u op de hoogte moet zijn, kunt u deze hieronder thematisch aangeven. In gesprek met de leerkracht kunt u een en ander toelichten.

DOORGEVEN VAN WIJZIGINGEN

We verwachten dat u eventuele, toekomstige wijzigingen zo snel mogelijk doorgeeft aan de school. Neem in dit geval contact op met de leerkracht van uw kind.

ALDUS NAAR WAARHEID INGEVULD

U ontvangt een kopie van deze ingevulde vragenlijst. De originele vragenlijst wordt op de school bewaard.

Naam ouder:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

BIJLAGE 2 RISICOMODEL ECHTSCHIEDING

Aanvullende factoren voor een kind in een echtscheidingssituatie	Beschermdende factoren		Risicofactoren			Bijzonderheden
Invloed	veel	weinig	geen	weinig	veel	
Kindfactoren						
Ego-veerkracht	☐	☐	☐	☐	☐	
Temperament	☐	☐	☐	☐	☐	
Zelfvertrouwen	☐	☐	☐	☐	☐	
Probleemoplossend vermogen	☐	☐	☐	☐	☐	
Sociale competentie	☐	☐	☐	☐	☐	
Gevoel van controle	☐	☐	☐	☐	☐	
Schuldgevoel	☐	☐	☐	☐	☐	
Ontwikkelingsstadium	☐	☐	☐	☐	☐	
Factoren echtscheidingssituatie						
Stadium echtscheiding						
Begeleiding door ouders	☐	☐	☐	☐	☐	
Ruimte voor emoties van het kind	☐	☐	☐	☐	☐	
Realistische ideeën over de situatie	☐	☐	☐	☐	☐	
Conflictsituaties	☐	☐	☐	☐	☐	
Relatie collega-ouders onderling	☐	☐	☐	☐	☐	
Risico loyaliteitsconflicten	☐	☐	☐	☐	☐	
Zorgplan/Omgangsregeling	☐	☐	☐	☐	☐	
Overdracht	☐	☐	☐	☐	☐	
Factoren thuis/leefomgeving						
Wel of niet verhuizen/behuizing	☐	☐	☐	☐	☐	
Aantal veranderingen	☐	☐	☐	☐	☐	
Autoritatieve opvoedingsstijl	☐	☐	☐	☐	☐	
Ouder-kindrelatie	☐	☐	☐	☐	☐	
Relatie tussen broers en zussen	☐	☐	☐	☐	☐	
Steun van familieleden en anderen	☐	☐	☐	☐	☐	
Vriendschappen	☐	☐	☐	☐	☐	

Normen en waarden t.a.v. huwelijk en echtscheiding	O	O	O	O	O	
Factoren school						
Leerprestaties	O	O	O	O	O	
Plaats in de groep	O	O	O	O	O	
Band kind/leerkracht	O	O	O	O	O	
Deskundigheid/ervaring leerkracht	O	O	O	O	O	
Beschikbare tijd/middelen	O	O	O	O	O	

Naam leerkracht:

Klas:

Naam kind:

Leeftijd:

Signalen
Gedragsverandering:
Emoties:
Leerprestaties:

Hulpvraag kind?
Luister naar mij!
Geef mij een veilige plek om kind te zijn.
Help mij afstand te nemen van de situatie thuis
Begrijp mijn verwarring.
Help mij de echtscheiding te begrijpen.
Help mij de echtscheiding te verwerken.
Begrijp mijn boosheid.
Hoe houd ik stand in deze situatie?
Vertel mij wat ik allemaal beter kan doen om de echtscheiding te voorkomen.
Wat moet ik met mijn ouders die ruziemaken.

Erken mijn verdriet en pijn.
Hoe moet ik met mijn ouders omgaan?
Help mij de week te organiseren.
Zeg mij welke veranderingen er nog meer komen en hoe moet dat allemaal?
Begrijp dat ik het niet eerlijk vind hoe het gaat!
Help mij (niet te hoeven) kiezen tussen mijn ouders.
Begrijp mijn bezorgdheid om mijn vader/moeder/zusje/broertje.
Help mij om mijn vriendjes/klas uit te leggen en te begrijpen.
Help mij om 'het' (nog niet) openbaar te maken.
Ondersteun mij (tijdelijk) extra in mijn leerprestaties.

Interview kind/onderwerp
Huidige situatie en emoties
Scheidingsmelding
Zorgplan of omgangsregeling
Veranderingen
Omgang tussen de ouders
Relatie met de ouders
Overdrachtsmomenten
Empowerment
Van destructief naar constructief gedrag
Melding op school
Kinderverhoor
Interview ouders/onderwerp
Echtscheidingsprocedure
Scheidingsmelding
Emoties
Zorgplan of omgangsregeling

Veranderingen
Omgang van de ouders met elkaar
Relatie van de ouders met het kind
Overdracht
Welbevinden van het kind
Situatie op school
Leerprestaties van het kind
Specifieke behoeften kind
Duidelijkheid over de echtscheidingssituatie, fase, veranderingen
Veilige, betrouwbare omgeving, waarin openlijk gevoelens geuit kunnen worden
Praten over emoties
Zelfvertrouwen en emotioneel welbevinden
Een positief zelfbeeld, waarmee kinderen zich competent voelen
Stimuleren van contact met andere kinderen door functioneel spel of eenvoudig rollenspel
Steun vanuit de (eigen) omgeving bij het volbrengen van (een van) de extra ontwikkelingsstaken
De beperktheid zien van de eigen rol in de toekomst van de echtscheiding
Duidelijkheid over de verantwoordelijkheden van de ouders in conflicten, zich kunnen onttrekken aan conflicten tussen de ouders
Meer afstand kunnen nemen van de situatie thuis
Empowerment, meer invloed krijgen op de eigen situatie

Duidelijkheid, overzicht en structuur in de eigen omgeving
Erkenning van verlies, pijn en verdriet
Niet hoeven kiezen tussen de ouders
Alledaagse begeleiding
Luisteren
Meerzijdige partijdigheid tonen
Belangstelling en begrip tonen voor de situatie
Een veilige haven bieden
Oplossingsgerichte ondersteuning bieden
Irrationele ideeën wegnemen
Volwassen perspectief uitleggen
Empowerment bevorderen
Van destructief naar constructief gedrag
Beschermende factoren beïnvloeden
Omgang met vriendjes/klasgenoten/ lotgenoten
Actief de goede relatie met ouders onderhouden
Praktische problemen oplossen

Bespreken in ZT/ZAT

Groep:	Leerkracht(en):							
	Naam leerling	Regeling m.b.t. gezag	Woon-situatie	Relatie ouders	Relatie leerkracht-leerling	Relatie leerkracht-ouders	Signalen	Openheid situatie

Datum van invullen:

Rapport voor de leraar

Wil je wel graag helpen, maar weet je niet hoe? Kijk dan maar eens naar dit rapport. Het enige dat jij hoeft te doen is 'uitstekend' scoren op de taken die erin staan. Dan doen wij ons stinkende best om ons te concentreren op onze eigen taken.

taken	onvoldoende	voldoende	uitstekend
<i>Ik weet welke leerlingen gescheiden ouders hebben</i>	☐	☐	☐
<i>Ik haal de ouders en stiefouders niet door elkaar</i>	☐	☐	☐
<i>Ik vraag of ik ergens mee kan helpen</i>	☐	☐	☐
<i>Ik bied een luisterend oor</i>	☐	☐	☐
<i>Ik help (als het nodig is) de werkdruk te verminderen</i>	☐	☐	☐
<i>Ik praat met de ouders als een kind dat wil</i>	☐	☐	☐
<i>Ik vertel vertrouwelijke informatie niet door</i>	☐	☐	☐
<i>Ik realiseer me dat een echtscheiding een enorme impact heeft op hoe een kind zich voelt en dat het ook impact kan hebben op de schoolprestaties</i>	☐	☐	☐
<i>Ik kies geen partij voor één van de twee ouders</i>	☐	☐	☐
<i>Ik geef kinderen vertrouwen en let op tekenen die erop wijzen dat het niet zo goed met ze gaat</i>	☐	☐	☐
<i>Ik schakel hulp in voor dingen die ik niet voor ze op kan lossen</i>	☐	☐	☐
<i>Ik ben er voor ze en laat ze dat ook weten</i>	☐	☐	☐